

Vergi Mevzuatı Başta Olmak Üzere Ekonomik Alanda Önemli Değişiklikler Öngören Kanun Teklifi Meclis Gündeminde

Geçtiğimiz günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin ("Kanun Teklifi") görüşmelerine, bütçe görüşmeleri nedeniyle ara verildi. Bazı ufak çaplı değişiklikler ile TBMM onayından geçmesi beklenen kanun teklifinin detayları, özellikle vergisel yükümlülüklerdeki değişiklikler ve kanun teklifinin özünde ekonomik program hedeflerine erişimi kolaylaştırma amacını taşıması sebebiyle iş dünyasında ve kamuoyunda merak konusu olmuştur.

Bu yazımızda kanun teklifinde yer alan önemli değişikliklerin özetlenmesi hedeflenmektedir. Kanun teklifinin tam haline erişmek için [bağlantıyı](#) kullanabilirsiniz. Kanun teklifinin detayları ise aşağıdadır, keyifli okumalar.

1. Amme Alacaklarının Tahsili Amacıyla Haciz Zaptlarının Elektronik Ortamda Düzenlenmesi İmkanı Getirilmektedir

Kanun teklifinin 4. maddesi ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 78. maddesine eklenecek hüküm kapsamında, haciz zaptının elektronik ortamda düzenlenmesine imkan getirilmektedir. Elektronik ortamda düzenlenecek haciz zaptına ilişkin usul ve esaslar ise daha sonrasında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

2. Konut Kredilerinde Uygulanan Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi İstisnasına ("BMSV") Sınırlandırma Getirilmektedir

Halihazırda; kooperatifler aracılığıyla Toplu Konut İdaresi ve bankalar tarafından açılan konut kredileri ile 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında düzenlenen ve kullanım amacı konut finansmanı olan krediler BMSV'den müstesnadır.

Kanun teklifinin 6. maddesi ile 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 29. maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Yapılan değişiklik ile en temelde; sadece kredinin kullanıldığı tarih itibarıyla üzerine kayıtlı konuta sahip olmayan tüketicilere kullandırılan konut kredileri ile bu kredilerin refinansmanı dolayısıyla lehe alınan paralar BMSV'den istisna tutulmaktadır. Başka bir deyişle, BMSV istisnasının kapsamı daraltılmak suretiyle kredinin kullanıldığı tarih itibarıyla üzerine kayıtlı konuta sahip olanların doğrudan veya kooperatifler aracılığıyla kullandıkları konut kredileri dolayısıyla lehe alınan paralar istisnanın dışına çıkarılmaktadır. Sonuç olarak, barınma ihtiyacını aşan ve yatırım amacı taşıyan konut edinimine BMSV yükümlülüğü getirildiği söylenebilir.

3. Sosyal İçerik Üreticiliği ile Mobil Cihazlar İçin Uygulama Geliştiriciliğinde Kazanç İstisnasının Kapsamı Genişletilmektedir

Bilindiği üzere geçtiğimiz yıllarda 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na ("GVK") eklenen 20/B hükmü ile Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliğinde kazanç istisnası öngörülmüştü. Kanun teklifinin 7. maddesi ile GVK m. 20/B hükmünün kapsamı genişletilmektedir. Önceki haliyle sadece internet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi

içeriklerin paylaşılması suretiyle elde edilen kazançlar için istisna uygulanmakta iken; eklenen hüküm kapsamında İnternet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden yukarıda anılan faaliyetin gerçekleştirilmesi halinde de kazanç istisnası uygulanmaktadır.

4. Yurtdışından Elde Edilen Kar Paylarında Gelir Vergisi İstisnası Öngörülmektedir

Hali hazırda GVK m. 22 hükmü, menkul sermaye iratlarında gelir vergisi istisnasını düzenlemektedir. Kanun teklifinin 8. maddesi ile GVK m. 22 hükmüne yeni bir fıkra eklenmektedir. Eklenen fıkra kapsamında;

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki kurumlardan elde edilen,
- GVK m. 75/1, 2 ve 3 hükmünde anılan türden kar paylarının yarısı,
- Bu kurumların ödenmiş sermayesinin en az %50'sine sahip olunması ve kar payının elde edildiği takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi şartıyla gelir vergisinden müstesna tutulmaktadır.
- Buna ilaveten, Cumhurbaşkanı'na kâr payı istisnasında uygulanacak oranı belirleme yetkisi de tanınmaktadır.

5. Hizmet İhracı Sebebiyle Elde Edilen Kazanca Uygulanan İndirim Oranı Artırılmaktadır

Hali hazırda GVK m. 89 hükmü uyarınca; yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kayıt tutma, çağrı merkezi ile yabancılara verilen eğitim ve sağlık gibi bir takım hizmetlerden elde edilen kazançların %50'si bir takım harici koşulların da sağlanması halinde indirim konusu yapılabilmektedir. Kanun teklifinin 10. maddesi ile bu oran %50'den %80' çıkarılmaktadır.

- Kanun teklifi ile öngörülen %80'lik indirimden faydalanabilmek için, kazancın elde edildiği takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar tamamının Türkiye'ye transfer edilmesi şartı öngörülmektedir.
- Ayrıca Cumhurbaşkanı'nın bu maddede yer alan oranı belirleme yetkisinde de genişlemeye gidilmektedir. Yapılan değişiklik ile Cumhurbaşkanı oranı, %100'e kadar artırmaya ve Türkiye'ye transfer edilecek kazanç tutarını sıfıra kadar indirmeye veya kanuni seviyesine kadar artırmaya yetkili kılınmaktadır.

6. GVK Kapsamındaki Bazı Stopaj Oranlarının Düzenlenmesinde Cumhurbaşkanı'na Yetki Verilmektedir

Hali hazırda GVK Geçici Madde 67 hükmüne göre bankalar ve aracı kuruluşlar; yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan gelirler ve döviz cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirleri ve kar payları üzerinden vergi tevkifatı yapmakla yükümlüdür. Kanun teklifinin 12. maddesi ile Cumhurbaşkanı'na tanınmış olan oran belirleme yetkisinin kapsamı genişletilmektedir. Buna göre:

- Yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan gelirler ve döviz cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirleri ve kar payları üzerinden yapılacak vergi tevkifatına ilişkin oranı %40'a kadar artırma yetkisi, Cumhurbaşkanına tanınmaktadır.
- Ayrıca maddede yer alan oranları her bir sermaye piyasası aracı, ihraç edenler, ihraç veya iktisap tarihi, hesap türü, hesap açılış tarihi, kazanç ve irat türü ile bunların vadesi, elde tutulma süresi ve bunları elde edenler itibarıyla, ayrı ayrı %40'a kadar artırma yetkisi de tanınmaktadır.

7. Sporculara Yapılan Ücret Ödemelerinden Gelir Vergisi Tevkifatı Yapılmasına Yönelik Uygulamanın Süresi Uzatılmaktadır

GVK Geçici Madde 72 hükmü kapsamında, 31.12.2023 tarihine kadar sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden maddedeki oranlara göre gelir vergisi tevkifatı yapılması öngörülmektedir. Kanun teklifinin 13. maddesi ile bu uygulamanın süresinin 31.12.2028 tarihine kadar uzatılması öngörülmektedir. Buna ilaveten Cumhurbaşkanına, tarihini beş yıla kadar uzatma, oranları sıfıra kadar indirme, bir katına kadar artırma yetkisi tanınmaktadır.

8. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın ("GİB") Sistemleri Vasıtasıyla Yapılan Sorgulamalarda Katılma Payı Alınması Öngörülmektedir

Kanun teklifinin 15. maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na ("VUK") eklenecek "Katılma Payı" başlıklı mükerrer 413. madde kapsamında, GİB sistemleri vasıtasıyla yapılan sorgulamalarda katılma payı alınması öngörülmektedir. VUK'a eklenen maddeye göre; GİB sistemlerinde yer alan ve kanun kapsamında üçüncü kişilerle paylaşılacak bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek veya tüzel kişilerle paylaşılması karşılığı olarak katılma payı alınması öngörülmektedir.

9. Bankalar, Finans Kuruluşları ve Varlık Yönetim Şirketleri Tarafından Enflasyon Düzeltmesi Yapılması Halinde Oluşacak Kar ve Zararların Kazancın Tespitinde Dikkate Alınmaması Öngörülmektedir

Enflasyon düzeltmesi konusundaki temel hüküm olan VUK Geçici Madde 33 hükmünde kanun teklifinin 17. maddesi ile değişiklik yapılmaktadır. Yapılan değişiklik kapsamında; maddede sayılan türdeki kuruluşların geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar farkının kazancın tespitinde dikkate alınmayacağı düzenlenmektedir. Maddenin kapsamına giren kuruluşlar ise sırasıyla şu şekildedir:

- Bankalar,
- 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu kapsamındaki şirketler,
- Ödeme ve elektronik para kuruluşları,
- Yetkili döviz müesseseleri,
- Varlık yönetim şirketleri,
- Sermaye piyasası kurumları,
- Sigorta ve reasürans şirketleri
- Emeklilik şirketleri

10. Uluslararası İhalelerde Uygulanacak Damga Vergisi İstisnasında Değişikliğe Gidilmektedir

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu (“**DVK**”) Ek Madde 2 kapsamında; Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer almayan kamu yatırımlarından uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen ana yüklenici firmaların faaliyetlerine Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesine (“**İstisna Belgesi**”) bağlı olarak damga vergisi istisnası uygulanmaktadır.

Daha önceki haliyle “*kamu kurum ve kuruluşları tarafından yerli ve yabancı firmaların ayrı ayrı veya birlikte iştirakine açık olarak çıkılan ve yabancı firmalarca da teklif verilen ihale*” şeklindeki uluslararası ihale tanımı, Anayasa Mahkemesi’nin (“**AYM**”) 24.12.2020 tarihli ve E. 2020/15, K. 2020/78 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

AYM’nin iptal kararı sonrasında mevcut durumda; maddedeki istisna belgesinin alınması halinde ihale makamlarınca, yerli ve yabancı isteklilere açık olarak çıkılan tüm ihalelerde düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası uygulanmaktadır. Mevcut haliyle DVK Ek Madde 2/a bendi şu şekildedir:

“2. Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesine bağlanan aşağıda sayılan diğer döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin işlemler nedeniyle, belgenin geçerlilik süresi içerisinde belgede yer alan tutarla sınırlı olmak kaydıyla, düzenlenen kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.

a) Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bu programda yer almayan kamu yatırımlarından uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen ana yüklenici firmaların (alt yükleniciler hariç);”

Kanun teklifinin 21. maddesi ile madde metninden “*uluslararası ihaleye çıkarılanların ihalesini kazanan veya*” ibaresi çıkarılmaktadır. Bu ibarenin çıkarılması suretiyle, damga vergisi istisnasının yalnızca ülkeye döviz girişine hizmet eden yabancı para ile finanse edilen yatırımlar yönünden devamı amaçlanmaktadır.

11. Kamu İhaleleri Kapsamında İhale Makamı ile Düzenlenen Sözleşmelere İsbet Eden Damga Vergisinin, İhalenin İptali Halinde İadesinin Önü Açılmaktadır

Daha öncesinde AYM’nin 13.12.2022 tarihli ve E. 2022/125, K. 2022/162 sayılı kararı ile DVK’na ekli (I) sayılı tablonun “II. Kararlar ve mazbatalar” başlıklı bölümünün 2. fıkrasında yer alan “*Sözleşmenin düzenlenmiş olması durumunda sözleşmeye ilişkin damga vergisi ret ve iade edilmez.*” cümlesi iptal edilmiştir. AYM, ihalenin iptal edilmesi durumunda ihale kararının hükmünden yararlanılmayan kısma isabet eden damga vergisinin ret ve iade edilmesine imkan tanınmışken, ihalenin iptaline istinaden ihale üzerine bırakılan isteklinin değişmesi nedeniyle sözleşmenin uygulanma kabiliyetinin kalmadığı durumlarda sözleşmenin hükmünden yararlanılmayan kısma isabet eden damga vergisinin ret ve iade edilmesine imkan tanınmamasının çelişkili bir uygulamaya sebebiyet verdiğini, bu şekilde ihale sonucu

imzalanan sözleşmenin uygulanamaz duruma gelmesi halinde, sözleşmenin hükmünden faydalanılmayan dönemlere yönelik damga vergisinin ret ve iade edilmemesinin kişilere aşırı külfet yüklediğini ve kuralın orantılı olmadığını vurgulamıştır.

Bu noktadan sonra oluşan hukuki boşluk ise bir takım farklı uygulamalar sebebiyet vermiştir ve ihaleye ilişkin olarak ihale makamı ile düzenlenen sözleşmenin de hükmünden yararlanılmayan kısmının iade edilip edilmeyeceği yönünde ihtilaflar yaşanmıştır.

Kanun teklifinin 22. maddesi ile yukarıda yer verilen tabloya, *"ihale karan ve ihaleye ilişkin olarak ihale makamı ile düzenlenen sözleşmenin"* ibaresi eklenmesi suretiyle ihalenin iptal edilmesi halinde, iptal edilen ihaleye ilişkin olarak ihale makamı ile düzenlenen sözleşmenin de hükmünden yararlanılmayan kısmının iadesine imkan sağlanmaktadır. Böylece, ihalenin iptali olmaksızın sadece ihale üzerine bırakılan isteklinin değişmesi durumunda mevcut ihale karan ve sözleşmenin damga vergilerinin iade dilmeyeceği hususu da açıklığa kavuşturulmaktadır.

12.Sorumlu Sıfatıyla Beyan Edilen KDV'nin İndirilebilmesi İçin KDV'nin Ödenmiş Olması Şartı Öngörülmektedir

Bilindiği üzere, 16.02.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 35 Seri No.lu KDV Tebliği'nin 15. Maddesi uyarınca, tevkifat uygulamasından kaynaklanan iade taleplerinin yerine getirilmesinde, alıcı tarafından 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilen ve tahakkuk ettirilen KDV'nin ödenmiş olması şartı getirilmiştir.

Söz konusu Tebliğ değişikliğinin iptali amacıyla açılan davada Danıştay 4. Dairesi, tebliğ değişikliğinin yürütmesini durdurmuştur. Yürütmenin durdurulması sebebi ise, bu türdeki bir vergisel yükümlülüğün, Tebliğ ile öngörülemezliği gerekçesine dayanmaktadır.

Kanun teklifinin 30. maddesi ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ("**KDVK**") m. 29/1 hükmüne, *"ç) Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilerek ödenen katma değer vergisi,"* ibaresini eklemektedir.

Yapılan değişiklik ile en temelde, yukarıda bahsedilen Tebliğ değişikliği ile getirilmek istenen hükmün bu sefer kanun değişikliği ile yapıldığını söylemek mümkündür. Sonuç olarak, sorumlu sıfatıyla beyan edilen KDV'nin indirilebilmesi için KDV'nin ödenmiş olması şartı bu sefer kanun ile öngörülmektedir.

13.Cumhurbaşkanına İade Hakkını Kısmen Veya Tamamen Kaldırma Veya Yeniden Koyma Ve Bu Şekilde İade Hakkı Kısıtlanan Mal Veya Hizmetleri Belirleme Yetkisi Verilmektedir

Kanun teklifinin 31. maddesi ile KDVK m. 36 hükmünde değişiklik yapılmak suretiyle Cumhurbaşkanına, KDV iade hakkının kısmen veya tamamen kaldırma veya yeniden koyma ve bu şekilde iade hakkı kısıtlanan mal veya hizmetleri belirleme konusunda yetki verilmektedir.

14.Yapım İşini Konu Edinen Kamu İhalelerinde Fiyat Farkı ve Süre Uzatımı Uygulaması Öngörülmektedir

Ülkemizde meydana gelen deprem felaketleri neticesinde meydana gelen yapım işlerinin girdi fiyatlarında öngörülmeven artışlar sebebiyle, depremlerden önce veya hemen sonra yapılan ihaleler sonucunda sözleşmeye bağlanan işlerde, sözleşme fiyatlarının güncelliği azalmış azaltmış ve yüklenicilerin işleri sağlıklı bir şekilde yürütmesini zorlaştırmıştır. Dolayısıyla, 01.03.2023 tarihinden önce 4734 sayılı Kanuna göre ihalesi yapılarak Türk lirası üzerinden imzalanan ve devam eden yapım işi sözleşmelerinin, 01.01.2024 tarihinden itibaren gerçekleştirilen kısımları için ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunan sözleşmelerde ilave fiyat farkı, ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmelerde ise fiyat farkı verilebilmesi imkanı öngörülmektedir.

Ayrıca, yaşanan gelişmelerden olumsuz etkilenen yüklenicilerin cezai şartlarla karşılaşmalarını önlemek amacıyla madde kapsamındaki yapım işi sözleşmelerinde altı ayı geçmemek üzere idarece süre uzatımı verilebileceği düzenlenmektedir.

Bu bağlamda, kanun teklifinin 40. maddesi ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa Geçici 7. Maddenin eklenmesi öngörülmektedir. Eklenmesi öngörülen hüküm ise şu şekildedir:

“1/3/2023 tarihinden önce 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihalesi yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden (geçici kabulü onaylanmamış olan) yapım işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden yapılan sözleşmelerde, sözleşmenin 1/1/2024 tarihinden sonra (bu tarih dahil) gerçekleştirilen kısımları için;

a) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunan sözleşmelerde, sözleşmesine göre hesaplanan fiyat farkı tutarı oransal olarak artırılabilir.

b) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmeler için fiyat farkı verilebilir.

Birinci fıkra kapsamındaki sözleşmelerde altı ayı geçmemek üzere idarece bu maddeye göre süre uzatımı verilebilir.”

15.Özel Tüketim Vergisi Kanunu (“ÖTVK”) Kapsamında Motorlu Araç Ticareti Yapan Olarak Addedilebilmek İçin Bayilerin Resmi Sözleşmelerinin Bulunması Şartı Getirilmektedir

ÖTVK m. 2/1-d bendi uyarınca motorlu araç ticareti yapanlar, “(II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanları imal, inşa veya ithal edenler ile fabrika, ana bayi, bölge bayii, bayi, yetkili satıcı ve acenteler ile Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilenleri,” şeklinde tanımlanmıştır.

Kanun teklifinin 43. maddesi uyarınca ana bayi olarak addedilebilmek için artık bayilerin, resmi şekilde düzenlenen sözleşmesi bulunması gerekmektedir.

16.Yabancı Plakalı Taşıtlar Adına Karayolu Taşıma Kanunu Kapsamında Düzenlenen Trafik İdari Para Cezaları Tahsil Edilmeden Yabancı Plakalı Aracın Ülkeyi Terk Etmesi Yasaklanmıştır

Kanun teklifinin 46. maddesi ile 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu kapsamında uygulanacak idari para cezalarının tahsilinde yeni bir usul benimsenmiştir. Yapılan değişikliğe göre; sürücüsünün tabiiyetine bakılmaksızın

yabancı plakalı taşıt için uygulanacak olan idari para cezaları, tebligat şartı aranmaksızın sürücüsü bilgilendirilmek suretiyle tahsil edilir. Cezalar tahsil edilmeden, cezaya muhatap yabancı plakalı taşıtın ülkeyi terk etmesine izin verilmez.

17.Petrol Piyasası Kanunu (“PPK”) Kapsamında Lisans Sahibi Olabileceklere Sınırlama Getirilmektedir

Kanun teklifinin 47. maddesi ile PPK m. 3/4 hükmüne, “4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinin (a) ve (b) fıkraları kapsamında; muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya bu belgeleri kullanma, belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme veya bu belgeleri kullanma suçları ile aynı maddenin (ç) fıkrasında sayılan” ibaresi eklenmektedir.

Eklenen hüküm doğrultusunda, haklarında VUK m. 359’da yer alan muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya bu belgeleri kullanma, belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme veya bu belgeleri kullanma suçlarından kesinleşmiş mahkumiyet kararı bulunanların PPK kapsamında lisans alamayacağı düzenlenmektedir.

18.PPK Kapsamında Kaçakçılık Faaliyetinden Ötürü Geçici Durdurma Kararı Alınması Açısından Yeni Uygulama Öngörülmektedir

Bilindiği üzere PPK m. 20/2-g bendinde yer alan “ve Kurum tarafından her türlü tesiste (rafineri hariç) lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar geçici olarak durdurulur ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez” ibaresi AYM’nin 28.09.2023 tarihli ve E. 2023/35, K. 2023/163 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Karara dair detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz.

AYM’nin iptal kararı çerçevesinde, lisansa tabi faaliyetler ile ilgili olarak, VUK m. 359/a ve b fıkraları kapsamında; muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya bu belgeleri kullanma, belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme veya bu belgeleri kullanma suçları ile aynı maddenin (ç) fıkrasında yazılı suçların işlendiğinin savcılıklara ve kuruma bildirilmesi halinde faaliyetin geçici olarak durdurulması uygulaması iptal edilmiştir.

Kanun teklifinin 48. maddesi ile PPK m. 20/2-g maddesindeki geçici durdurma usulü yeniden düzenlenmektedir. Kanun teklifi çerçevesinde anılan maddeye “ve Kurum tarafından her türlü tesiste (rafineri hariç) lisansa tabi tüm faaliyetler geçici olarak durdurulur ve bu süre içerisinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez” ve ayrıca, “Kurum tarafından geçici durdurma işleminin kaldırılıp kaldırılmayacağı bu fıkrada yer verilen suçlarla sınırlı olmak üzere Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemelerden temin edilecek bilgilere göre altı ayda bir değerlendirilir. Ancak kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi üzerine ya da mahkumiyet dışında bir hüküm veya hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi halinde kesinleşmesi beklenmeksizin Kuruma yargı merciince bildirilmesi veya sair suretlerle Kurumca ıtıla edilmesi durumunda geçici durdurma işlemi Kurum tarafından kaldırılır.” İbareleri eklenmiştir.

Bu haliyle eklenen kanun hükmünün, AYM kararı ile iptal edilen hükümden herhangi bir farkının bulunduğunu söylemek güçtür. Yeni olarak öngörülen

düzenlemede farklı olarak, geçici durdurma kararının kaldırılıp kaldırılmayacağına Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemelerden temin edilecek bilgilere göre altı ayda bir değerlendirileceğinin öngörülmesidir.

19.Yabancı Kurumlara İştirak Eden Kurumlara %50 Oranında İştirak Kazancı İstisnası Getirilmektedir

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (“KVK”) m. 5/1-b bendinde, maddedeki şartları taşıyan kurumların iştirak kazançlarının kurumlar vergisinden istisna olacağı hüküm altına alınmıştır. Bu şartlar şu şekildedir:

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki şirketlerin sermayesine iştirak eden kurumların iştiraklarından elde ettikleri kazançları olmak zorundadır.
- İştirak payını elinde tutan şirketin, yurt dışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az % 10’una sahip olması,
- Kazancın elde edildiği tarih itibarıyla iştirak payının kesintisiz olarak en az bir yıl süreyle elde tutulması,
- Yurt dışı iştirak kazancının kâr payı dağıtımına kaynak olan kazançlar üzerinden ödenen vergiler dahil iştirak edilen kurumun faaliyette bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az % 15 oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması; iştirak edilen şirketin esas faaliyet konusunun, finansal kiralama dahil finansman temini veya sigorta hizmetlerinin sunulması ya da menkul kıymet yatırımı olması durumunda, iştirak edilen kurumun faaliyette bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az Türkiye’de uygulanan kurumlar vergisi oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması gerekmektedir.
- İştirak kazancının, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye’ye transfer edilmesi.

Kanun teklifinin 56. maddesi ile öngörülen değişiklik ise, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlara iştirak eden kurumlara, yurt dışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az %50’sine sahip olunması ve kazancın elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye’ye transfer edilmiş olması şartıyla, iştirak kazancı istisnasının %50 oranında uygulanması düzenlenmektedir.

20.KVK Kapsamında Hizmet İhracı Sebebiyle Elde Edilen Kazanca Uygulanan İndirim Oranı Artırılmaktadır

Halihazırda KVK m. 10/1-ğ hükmü uyarınca; yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kayıt tutma, çağrı merkezi ile yabancılara verilen eğitim ve sağlık gibi bir takım hizmetlerden elde edilen kazançların %50’si bir takım harici koşulların da sağlanması halinde indirim konusu yapılabilmektedir.

Kanun teklifinin 57. maddesi ile bu oran %50’den %80’ çıkarılmaktadır.

- Kanun teklifi ile öngörülen %80’lik indirimden faydalanabilmek için, kazancın elde edildiği takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi

gereken tarihe kadar tamamının Türkiye'ye transfer edilmesi şartı öngörülmektedir.

- Ayrıca Cumhurbaşkanı'nın bu maddede yer alan oranı belirleme yetkisinde de genişlemeye gidilmektedir. Yapılan değişiklik ile Cumhurbaşkanı oranı, %100'e kadar artırmaya ve Türkiye'ye transfer edilecek kazanç tutarını sıfıra kadar indirmeye veya kanuni seviyesine kadar artırmaya yetkili kılınmaktadır.

21.Düzenleme Tarihinden Önce Çekin Ödenmek İçin Muhatap Bankaya İbrazını Geçersiz Sayan Uygulamanın Süresi Uzatılmıştır

Bilindiği üzere, 5941 sayılı Çek Kanunu'nun Geçici 3. Maddesinin 5. Fıkrası uyarınca, 31.12.2023 tarihine kadar düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazı geçersiz sayılmaktaydı. Kanun teklifinin 63. maddesi ile bu uygulamanın süresi, 31.12.2025 tarihine uzatılmıştır.

Hazırlayan:

Av. Doğa Can Altınözlü